

Nuorten työpajatoiminnan pilotointi koulutuskuntayhtymä Luksian Nummelan yksikön tiloissa

Hyvinvointilautakunta 14.11.2024 § 43

416/12.05.02.01/2024

Nuorten työpajatoimintaa on järjestetty Suomessa jo 40 vuoden ajan. Opetus- ja kulttuuriministeriö on avustanut toimintaa vuodesta 1983 alkaen. 1990-luvun lamavuodet ja niiden vaikutus nuorisotyöttömyyteen sekä nuorten työpajatoiminnan lisääminen nuorisolakiin (1285/2016) ovat olleet merkittävimmät työpajatoiminnan kehittymiseen ja laajenemiseen vaikuttaneet taustatekijät. Tällä hetkellä nuorten työpajatoimintaa on lähes 90 prosentissa Suomen kunnista. Vihdissä nuorten työpajatoimintaa on järjestetty 2010 –luvun alusta. Vuotuiset asiakasmäärät ovat olleet noin 30 nuorta ja nuorisolain mukaista työpajatoimintaa on toteutettu 2 – 2,5 henkilötyövuoden voimin. Aluehallintovirasto on avustanut toimintaa vuosittain noin 50.000–60.000€ valtionavustuksin. Nuorten työpajatoimintaan kohdennetun valtionavustuksen määrään on vaikuttanut toiminnan laajuuden ja henkilötyövuosien lisäksi valtiontalouden tilanne sekä hallitusohjelmien painotukset. Covid-19 -pandemian vaikutuksesta aluehallintovirasto nosti nuorisotyön valtionavustuksia maltillisesti, mutta avustusten määrät ovat palautuneet sittemmin pandemiaa edeltäneelle tasolle.

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on tukea ja auttaa nuoria sijoittumaan koulutukseen, työelämään tai muihin tarvitsemiinsa palveluihin. Nuorisolaki määrittelee nuorten työpajatoimintaa seuraavasti (nuorisolaki 1285/2016)

” Nuorten työpajatoiminnan tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuun, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. Nuori valmentautuu tekemällä työtä tai työtoimintaa omien edellytystensä mukaan. Työpajalla tehdään nuorelle henkilökohtainen valmennussuunnitelma yhdessä nuoren kanssa. Nuorten työpajatoiminnan järjestäjinä voivat toimia kunta tai useat kunnat yhdessä tai nuorten palveluja tuottava yhteisö. Nuorten työpajalla tulee olla nuorten yksilö- ja työvalmennusosaamista. Nuorten työpajan on seurattava toimintansa tuloksia.”

Viimeisten kahden vuoden aikana nuorten työpajojen toimintaympäristöä ovat muokanneet merkittävällä tavalla palvelujärjestelmän muutokset (sekä lainsäädännölliset että rakenteelliset). Kansallisella tasolla keskeisin suoraan pajatoimintaan vaikuttava muutos oli sote-uudistus, jonka vaikutuksesta kuntouttava työtoiminta siirtyi hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Ennen uudistusta merkittävä osa nuorista kiinnittyi työpajalle kuntouttavaan työtoimintaan. Toinen merkittävästi palvelujärjestelmään vaikuttava muutos on TE-palvelut 2024-uudistus, jonka vaikutuksesta nuorten työpajan kanssa samoissa toimitiloissa toimineilta Vihdin kierrätyskeskukselta sekä remonttipartiolta poistuivat

toimintaedellytykset. Edellä mainituilla muutoksilla on ollut heikentävä vaikutus nuorten työpajan asiakasmääriin ja asiakkaiden ohjautumiseen työpajalle.

Jotta nuorten työpajalla on mahdollisuudet onnistua lain asettamassa tehtävässään, on sen toiminnan sijoitettava aina palvelujärjestelmän yhdyspinnoille ja monialaisiin verkostoihin. Keskeisimmät yhteistyötahot ovat oppilaitokset, hyvinvointialue, TE-palvelut sekä muut nuorten hyvinvointia, sosiaalista vahvistamista ja osallisuutta tukevat kansalliset ja paikalliset toimijat. Nuorten työpajan konkreettinen sijoittuminen palvelujärjestelmässä on avainasemassa toimivien yhdyspintojen mahdollistumisessa. Työpajatoimintaa tukeva, palveluohjausta tehostava ja yhdyspinnat mahdollistava sijoittuminen palvelujärjestelmään luo toimivat puitteet asiakasmäärien suotuisalle kehitykselle sekä tavoitteiden saavuttamiselle.

Nuorten työpajatoimintaa voivat Suomessa tuottaa nuorisolain mukaisesti kunnat, 3. sektorin toimijat, kuntayhtymät sekä nuorten palveluja tuottavat yhteisöt. Palvelujärjestelmän muutosten vuoksi on tärkeää tarkastella erilaisia työpajan toteuttamismuotoja ja arvioida erilaisten vaihtoehtojen hyöty asiakasnäkökulmasta. Länsi-Uudenmaan alueelta löytyy esimerkkejä laadukkaan ja tuloksellisen työpajatoiminnan tuottamisesta koulutuskuntayhtymien toimesta. Nuorten työpajan sijoittuminen osaksi koulutuskuntayhtymän systeemiä rakenteita mahdollistaa asiakaslähtöisemmän, oikea-aikaisen ja tehokkaan asiakasohjauksen, nykyistä tehokkaamman yhteistyön opintoalojen ja tutkintoon valmentavan koulutuksen (opinnollistaminen), laajemmat ja monipuolisemmat puitteet työtoiminnalle sekä alustan yhdyspintojen kehittämiseksi ja rakentamiseksi.

Koulutuskuntayhtymä Luksian hallitus päätti kokouksessaan (Hallitus 22.8.2024 § 45) antaa koulutuskuntayhtymälle oikeuden käynnistää nuorten työpajatoiminnan pilotoinnin valmistelun yhteistyössä jäsenkunnan tai jäsenkuntien kanssa. Pilotoinnissa on tarkoitus toteuttaa nuorten työpajatoimintaa koulutuskuntayhtymä Luksian tiloissa siten, että toiminnan järjestäjänä toimii Vihdin kunta. Toisin sanoen nuorten työpajatoiminta sijoitetaan toteutettavaksi määräaikaisesti Luksian Nummelan yksikön tiloihin. Pilotoinnin valmisteluvaiheen suunnitteluun ovat osallistuneet Vihdin kunnalta sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä nuorisopäällikkö ja koulutuskuntayhtymä Luksialta koulutuskuntayhtymän johtaja, rehtori, vararehtori, palvelupäällikkö ja koulutuspäällikkö. Pilotointivaiheelle on rakennettu mm. aikataulut, verkostomaiset ohjausrakenteet jäsenistöineen (ohjausryhmä, projektiryhmä, työryhmä) sekä eri ryhmien tehtävät.

Pilotoinnin valmistelu- ja suunnitteluvaihe jatkuu helmikuun 2025 loppuun saakka. Valmistelu- ja suunnittelutyö toteutetaan Vihdin kunnan ja koulutuskuntayhtymä Luksian yhteistyönä laajasti oleellisia toimijoita osallistaen. Varsinainen toiminnan pilotointi Luksian tiloissa toteutetaan 1.3. – 31.8.2025. Pilotoinnin onnistuessa suunnitellusti nuorten työpajatoiminnan toteutusvastuu on tarkoitus siirtää

koulutuskuntayhtymä Luksialle 1.9.2025 alkaen. Toiminnan siirto tuodaan päätöksentekoon kevätkaudella 2025. Koulutuskuntayhtymä Luksia on hakenut opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionapukelpoisuutta hakea vuosittaista nuorten työpajatoiminnan valtionavustusta. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee päätöksen valtionapukelpoisuudesta loppuvuoden aikana.

Valmistelija	Sampo Anttila etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 044 767 4479
Esittelijä	Sivistys- ja hyvinvointijohtaja Mari Haapanen
Ehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä nuorten työpajatoiminnan pilotoimisen koulutuskuntayhtymä Luksian Nummelan yksikön tiloissa 1.3. – 31.8.2025, mikäli opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää Luksialle nuorten työpajatoimintaan liittyvän valtionapukelpoisuuden. Mikäli Luksialle myönnetään valtionapukelpoisuus, nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksen hakeminen siirtyy Luksialle.
Päätös	Hyvinvointilautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
Tiedoksi	